

Odchov ježků

Našli jste ježčí mládě, je vám bezbranného tvorečka líto a hledáte způsob jak mu pomoci?

***Pak v první řadě zachovejte chladnou hlavu a nepodlehnete emocím, nejednejte unáhleně!
Pamatujte na to, že neuváženým jednáním vedeným pouze city můžete zvířátko zbavit šance na život.***

Pokud mláděti hrozí bezprostřední nebezpečí (např. je na silnici), přeneste ho do nejbližšího bezpečného místa. Anebo nebezpečí eliminujte (kočka, pes).

Pokud bezprostřední nebezpečí nehrozí, zjistěte opatrně situaci která je v místě nálezu. Chovejte se při tom tiše.

Nachází se ježek - ježci v hnízdě? Možná jste jen vyrušili matku která před vámi utekla a vrátí se jakmile bude moci. Matka nemusí být celý den přítomna. Podívejte se na stav mláďat a hned odejděte, pokud nejsou zraněná nebo v očividně špatném stavu. Sledujte pak z dostatečné vzdálenosti stav hnízda, nebo lépe, ho opatrně zkontrolujte za několik hodin.

Někdy se stane, že je matka brzy po porodu vyrušena a může mláďata opustit. Zde je šance na záchranu mizivá. Z mnoha ježčat se stanou sirotci, poté so jejich matka zahyne pod koly auta, sekačky apod. Mláďata zůstanou pravděpodobně ve svém hnízdě nebo v jeho blízkosti, které bude často pod kůlnou, v živém plotu, hromadě zahradního odpadu nebo hromadě kompostu. Můžete slyšet jejich pronikavé jakoby ptačí pískání, ozývající se z úrovně země. Protože ježci obvykle přicházejí na svět ve vrzích po čtyřech, pěti, ale i osmi, pokud nalezneme jedno mládě, oblast by měla být prohledána, protože další mohou být buď stále v hnízdě nebo poblíž.

Pokud nemáme přímý důkaz o tom, že matka uhynula, stojí za to se ji pokusit najít a neodnášet mláďata unáhleně! Nespadla matka do nějaké díry v okolí? Nezachytila se v plotu? Není kolem takový ruch, že se k hnízdu vlastně nemůže ani přiblížit?

Dospěli jste k přesvědčení že ježek - ježci opravdu potřebují pomoci?

Uložte ho do papírové krabice vystlané textilem, slámou apod. a postupujte podle dalších pokynů.

Odchovat osiřelé ježčí kojence je pro nezkušenou osobu prakticky nemožné, pokud nevěnuje dostatečný čas získání informací jak postupovat.

Péči o malé ježky nelze brát na lehkou váhu, jelikož jejich stav se může v řádu jedné hodiny velmi rychle zhoršit.

Stěžejní je velká trpělivost a absolutní pečlivost.

Jakékoli zvíře může přenášet nemoci nebo kožní problémy. Dobrá hygiena a používání rukavic mohou pomoci snížit toto riziko.

Divoká zvířata trpí v nepřírodném prostředí stresem a ježci nejsou výjimkou. Budou muset být v tiché, klidné atmosféře.

Ač je mládě roztomilé, nikdy se s ním nemazlete, nedovolte to svým dětem, nenechte své kočky a psy se k ježkovi přibližovat.

Pamatujte, že konečným cílem odchovu ježků každého stáří je rehabilitovat je tak, aby nepřilnuli k člověku. Jen tak se zvyšuje šance na přežití ve volné přírodě.

Pokud k vám přilnou a příliš zkrotnou, pak jste ve svém konečném cíli selhali.

Osiřelá ježčata jsou velmi zranitelná stvoření a často se nacházejí ve špatném stavu. Prochladlá, dehydratovaná, napadená parazity.

K přežití potřebují lidskou pomoc. Naléhavě je nutné zajistit – TEPLO, TOALETU (pokud jsou mladší než tři a půl týdne, nebudou schopni sami močit bez stimulace) a TEKUTINY.

Vstupní vyšetření.

Proveďte vizuální kontrolu. Pakliže má zvíře větší zranění, kvůli nimž by pokračování péče nemělo smysl, je doporučeno provést eutanázii.

U novorozenců je šance na přežití velmi malá.

Určení věku.

Právě narození

nemají ostny, srst ani zuby, jsou hluší a slepí.

Novorozenci

nemají žádné bodliny ale na zádech mají polštářek tekutiny, hmotnost 12-20g.

Credit: [Hedgehog Bottom Rescue](#)

Dvě hodiny staří

začínají pronikat první bodliny, které jsou bílé.

Třicet šest hodin

hnědé bodliny se začínají protlačovat mezi bílé, pokud je mládě vyrušeno, začne skákat, je potřeba opatrnosti, aby nepadlo.

• Poté se můžete spolehnout pouze na délku ostnů, vývoj srsti a váhu, dokud nedosáhnou osmi dnů stáří. Velikost závisí také na tom, zda pochází z malého nebo velkého vrhu. Malé vrhy budou větší a mohutnější než vrh šesti ve stejném věku.

Hmotnost je 25-50g.

1 týden

mládě je stále slepé a hluché, může být velmi hlasité, když je hladové, vystrašené nebo vyrušené, bílé bodliny jsou stále delší než hnědé, začnou se objevovat vousy.

Credit: [Caroline Gould](#)

2 týdny

více hnědých bodlin,
jemné chloupky jako strniště na čenichu,
začínají se otevírat oči a uši,
umí se stočit do klubíčka
hmotnost 50-80g

3 týdny

začíná se objevovat třetí vrstva větších a silnějších bodlin,
začíná se tvořit hustá pokrývka krátkých chlupů na břiše, i obličej je chlupatý, tvář je špičatější,
v přední části dolní čelisti se začnou protlačovat první řezáky (poté čím delší zuby, tím starší mládě);
hmotnost 85-130g.

Tři a půl týdne

schopnost začít močit bez pomoci.

Čtyři týdny

kůže na břiše je zcela pokrytá srstí.

Pět až šest týdnů

chodí rychle vpřed a bez kývání,
připomínají miniaturní dospělé.

Osm týdnů

v přírodě plně nezávislý tvor,
hmotnost 250 g.

Jedinci chovaní v zajetí, zvyšují svojí hmotnost rychleji. V osmi týdnech může vážit 500–600 g.

TEPLO

Teplota je pro mládě životně důležitá, mělo by být teplé na dotek. Pokud je jim zima, spotřebují většinu své energie na to, aby se zahřáli a nepřiberou.

Mládě umístíme do papírové krabice s klopami a vyššími stěnami, vystlané podestýlkou (sláma, seno, textil), na kterou umístíme světlou textilii např. ručník, nebo lépe savé podložky pro štěňata (děti-kojence). Na světlém podkladě budeme mít přehled o vyprazdňování a barvě výkalů. Pouhý papír není pro vratká batolata vhodný, jelikož je velmi kluzký. Dalším kusem textilu mládě přikryjeme.

Doporučená teplota je 25-35°C.

Je možno využít ohřívací podložku s termostatem (elektrická vyhřívací podložka pro rostliny, mazlíčky, plazy), termofor nebo láhev s horkou vodou obalenou ručníkem.

Hloubka podestýlky mezi zvířetem a zdrojem tepla pomůže teplotu upravit. V krabici musí být prostor bez vyhřívání, kam se může mládě přesunout do chladnější zóny. Pozor na příliš vysokou teplotu podložky!

Během růstu potřeba tepla klesá, avšak topení pravděpodobně budou potřebovat, dokud nedosáhnou hmotnosti 200 g.

V teplých letních dnech je zároveň třeba dát pozor na přehřátí a s ním spojenou dehydrataci která vede k zácpě a přímému ohrožení života.

Pokud již topení vypínáte, dejte pozor na kolísání hmotnosti a letargii, protože to jsou příznaky hypotermie a znamená, že je stále potřeba zdroj tepla.

Vrh ježčat držte pohromadě, nemíchejte vrhy pokud jich máte více.

Odstranění vnějších parazitů

Malí ježci by se neměli koupat ani ošetřovat insekticidy. Buďte trpěliví a použijte pinzetu.

Pečlivě je zkontrolujte, zda na sobě nemá červy, muší vajíčka, blechy, klíšťata.

Věnujte zvláštní pozornost vlhkým místům, jako jsou oči, uši, ústa a pod podpaží. Pokud naleznete parazity v ústech, vypláchněte je vodou – mládě držte bokem tak, aby voda vytékala z úst a ne do krku. Vajíčka mohou být i v očích. Vyplachujte je očními kapkami.

I když se malé rány u mláďat hojí rychle, sledujte známky infekce, hlavně v uších. Na těle je vhodné v místě rány udělat značku, abyste rámu snadno zkontrolovali. Neřezejte bodliny, pokud to není nezbytně nutné.

Pokud je to možné (mládě není podchlazené), ubytujte ježka až po odstranění parazitů.

TOALETA

MLÁĎATA JEŽKŮ DO VĚKU 3,5 TÝDNE NEJSOU SCHOPNA SE VYPRÁZDNIT A MOČIT SAMOSTATNĚ.

V přírodě matka líže jejich břicho a genitálie a okamžitě absorbuje exkrementy, takže hnízdo není znečištěné.

Po každém jídle tedy ošetřovatel musí provést toaletu tak, aby došlo k vyprázdnění.

Sedněte si pohodlně do místa kde si budete moci opřít ruku ve které držíte mládě. Myslete na to, aby vám nepadlo na zem. Vhodné je moci sedět opřen o opěradlo a mládě mít na klíně, pokrytém plenou. Zejména pokud se staráte o větší počet jedinců, strávíte v této pozici hodně času. Mějte po ruce vše potřebné a dost místa na odkládání pomůcek. Pod mládě dejte ještě savý ubrousek, kuchyňskou utěrku do které zachytíte výkaly. Pravák drží mládě na zádech, víceméně svisle, hlavičku nahoru, jemně ale přitom pevně v levé dlani. Pro stimulaci použijeme vatovou tyčinku lehce namočenou v dětském olejčku nebo vaselině. Velmi lehce a poměrně rychle vibrujeme ze strany na stranu - lechtáme v oblasti genitálií. Také přejíždíme po spodní části břicha směrem k řitnímu otvoru. Mládě by se mělo uvolnit a trochu natáhnout nohy, vyprázdnit se a vymočít. Jedinci zvyklí na tuto proceduru si ji doslova užívají.

TOALETA VYŽADUJE VELKOU TRPĚLIVOST. ÚSILÍ O VYPRÁZDNĚNÍ NIKDY NEVZDÁVEJTE. Pamatujte na to, že plný močový měchýř mládě bezprostředně ohrožuje na životě. Situace se může změnit velmi rychle, v řádu hodiny.

Credit: Happy Hedgehog Rescue

Názorné video: https://www.youtube.com/watch?v=kF42_6eA2CY

Během krmení náhradním mlékem, po prvních několika krmeních mohou mít výkaly tmavou, lahově zelenou barvu, poté se změní barva na mátově zelenou, vzhledu malých kuliček které se na sebe lepí. Množství výkalů a zejména moči je překvapivě velké. Na papírové utěrce je skvrna několik cm v průměru. Někdy může mládě „vyprodukovat“ menší množství, příště by to ale mělo dohnat. Zaznamenávejte si jednoduchými značkami úspěšnost vyprázdnění.

Pokud se moč nachází v hnízdě, neznamená to, že došlo k dostačujícímu vyprázdnění ale to, že mládě „muselo“, naléhavě!

Toaleta je nutná až do doby, kdy ježci jedí zcela samostatně.

I v přechodovém období, kdy se ježci už začali vyprazdňovat sami, nepolevte v bdělosti. V hnízdě musí být vidět, že vylučují. V případě, že máte více chovanců, kteří již se začali sami vyprazdňovat a také již přijímají sami potravu z misky, osvědčilo se pořídit si pro každého menší papírovou krabici (v obchodech jich najdete dostatek). Na její dno dejte papírovou utěrku. Každému chovanci tak můžete dát zvlášť jeho porci potravy a poté zkontrolovat vyprázdnění, které zpravidla následuje po krmení. Situaci si značkami zaznamenávejte. Aby vaše spotřeba utěrek nebyla enormní, při příštím krmení ji jen otočte.

Zbytky jídla spolu s fekáliemi a močí dráždí jemnou a citlivou pokožku mláděte. Oblast kolem konečníku po každé toaletě jemně utřete buničinou nebo tamponem navlhčeným vlažnou vodou, jemně osušte a potřete lehce dětským olejem nebo vaselinou. Nedoporučuje se používat husté, lepkavé masti nebo prášky.

Jakmile se mládě brání, ale zatím se nevyprázdnilo, na chvíli ho vraťte do krabice, věnujte se ostatním a zkuste to znovu za chvíli.

Jakmile ježci spolehlivě vylučují sami, většinou už nedovolí ruční stimulaci a svinou se do klubíčka.

Také pokud se vám dostane mládě které vypadá dost staré (kolem 3 týdnů), ujistěte se, že vylučuje samo. V případě zanedbání vyprázdnění, dochází k zácpě kdy mládě hyne v krátké době ve velkých bolestech.

Pokud pozorujete absenci výkalů u mláďat která začínají vylučovat sama, nafouknutí, bolestivé hlasové projevy (jako ptačí křik), podejte mu stříkačkou pár kapek rostlinného oleje, můžete přidat i malé množství rozvařené dýně. Masírujte jemně břicho.

Průjem se objevuje především na začátku odchovu (při přechodu z mateřského mléka na náhražku). Je-li podezření na bakteriální infekci, kontaktujte veterináře.

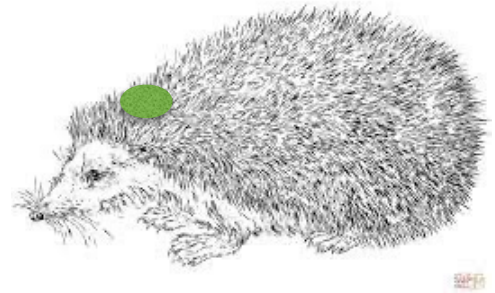
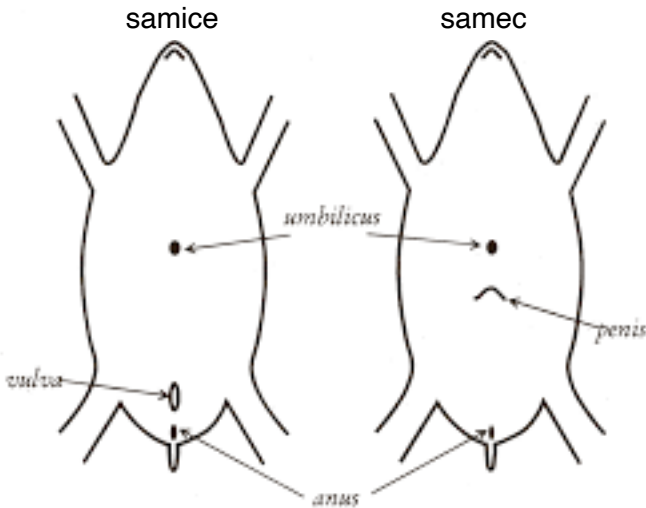
Vše s krabicemi a záznamy se může jevit složitě, ale je to věc rutiny.

CÍLEM JE, MÍT DOKONALÝ PŘEHLED A JISTOTU, ŽE NEDOŠLO K ZANEDBÁNÍ VYPRÁZDNĚNÍ, COŽ BY BYLO PRO NAŠE SVĚŘENCE FATÁLNÍ.

Označení je nebytné

Každé mládě musíte být schopni na první pohled snadno identifikovat. Budete to potřebovat pro záznam hmotnosti a poznámky o vyprázdnění. Využít můžete běžně dostupné akrylové barvy, pro každého jedince jinou barvu. Na krku za ušima uděláte širším štětcem značku, snažte se ji vetřít až ke kůži.

U mladých ježků snadno určíte pohlaví:

Pokud se staráte o celý vrch, či několik vrhů, nechte je vždy pohromadě, nemíchejte vrhy mezi sebou.

Zaznamenávejte hmotnost

Označeného svěřence zvažte na kuchyňské váze s přesností 1g a údaj si zaznamenejte. Vážte ho pak denně ve stejnou dobu, ve stejné fázi rutiny, tedy před nebo po krmení. Váhovový přírůstek by měl mít jasně vzrůstající trend. Jedince co už přijímají potravu ze společné misky stačí vážit jen jednou týdně.

	♀ C	♀ Z	♀ SZ	♀ M	♀ O	♀ R	♀ TZ	♀ B
29.8								
30.8	124 ^r	115 ⁴	114 ⁷	124 ⁸	115 ⁶	113 ⁰	119 ⁴	116 ³
31.8	129 ¹⁶	119 ¹²	121 ¹⁵	132 ¹⁵	121 ¹²	129 ¹⁵	126 ¹⁴	119 ¹⁵
1.9	145 ¹³	131 ¹⁸	136 ¹⁴	147 ¹⁴	133 ¹⁵	144 ¹⁶	140 ⁹	134 ¹⁵
2.9	158 ¹⁵	149 ⁹	153 ¹⁰	164 ⁹	148 ¹⁴	160 ¹²	154 ¹²	147 ¹³
3.9	173 ¹⁵	158 ¹⁰	163 ⁶	173 ¹¹	162 ⁸	172 ¹²	163 ⁸	163 ¹³
4.9	181 ⁸	168 ¹⁰	169 ⁶	181 ¹¹	170 ⁸	179 ⁷	171 ⁸	163 ¹³
5.9	183 ²	179 ¹¹	173 ⁴	189 ⁵	175 ⁵	187 ⁸	179 ¹¹	173 ¹⁰
6.9	189 ⁶	185 ⁶	182 ⁹	193 ⁴	180 ⁵	192 ⁵	182 ⁶	178 ¹¹
7.9	197 ⁸	198 ¹³	192 ¹⁰	207 ¹⁴	191 ¹¹	196 ⁴	189 ⁷	189 ¹¹
8.9	215 ¹⁸	216 ¹⁸	212 ²⁰	224 ¹⁷	211 ²⁰	218 ²²	210 ²¹	202 ¹³
9.9	254 ³⁹	248 ³²	241 ²⁹	261 ³⁷	245 ³⁴	253 ³⁵	240 ³⁰	241 ³⁹
10.9	266 ¹²	268 ²⁰	266 ²⁵	281 ²⁰	265 ²¹	280 ²⁷	262 ²⁷	260 ¹⁹
11.9	287 ²¹	273 ⁵	292 ²⁶	295 ¹⁴	265 ⁰	295 ¹⁵	271 ¹⁴	261 ¹¹
12.9	306 ¹⁹	294 ²³	312 ²⁰	315 ²⁰	291 ²⁶	300 ³⁵	316 ²⁵	279 ¹⁸
13.9	324 ¹⁸	313 ¹⁹	332 ²⁰	343 ²⁸	306 ¹⁵	348 ¹⁸	324 ⁸	316 ³⁷
14.9	348 ²⁴	338 ²⁴	359 ²⁷	363 ²⁰	327 ²¹	363 ¹⁵	360 ¹⁶	328 ¹²
15.9	336 ⁸	342 ⁴	329	371 ⁸	323	378 ¹⁵	355	333 ⁵
16.9	362 ⁶	364 ²²	384 ³⁵	383 ¹²	335 ¹²	397 ¹⁹	374 ¹⁹	388 ³¹
17.9	401	362	384	402	369	421	414	389
18.9	385	320	384	406	361	407	412	383
19.9	445	402	431	452	413	442	441	437
20.9	579	577	587	568	537	582	545	569

+ knedlík
6x
4x 130 - 43 - 11g porce
13g/porce
17g/porce
17g/porce
4x porce

TEKUTINY

Tekutinu u nově přijatého ježka nepodáváme, pokud není dostatečně zahřátý a vnímavý.

Položte mládě na teplý ručník na klín, na tepelnou podložku nebo ho zabalte do teplé látky a držte ho vzpřímené „sedící“ poloze. Jedinci mohou preferovat různé polohy, NIKDY ho však nekrmte na zádech, protože by mohlo tekutinu vdechnout. Vdechnutí mléka může způsobit fatální pneumonii.

Prvním krmením je vlažný fenyklový čaj. Fenyklový čaj pomáhá předcházet nadýmání které končí často fatálně.

Čaj si můžete připravit do zásoby (tak na 1/2 dne) ze sáčků, nebo stačí vhodit několik semínek (cca 10) do nevelkého hrnku a zalít je vroucí vodou. Výluh má světlou barvu. Čaj a později i mléko má mít teplotu těla, 35 °C. Teplotu ověříte, pokud si kápnete kapku na zápěstí. Pokud si nevěříte, změřte teploměrem.

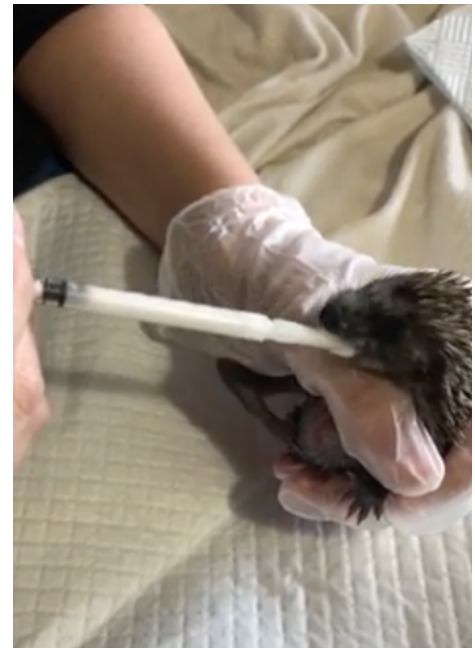
Podějte malé množství tekutiny a opakujte asi po 30 minutách, poté znovu po 45 minutách. Pokračujte v natahování času. Při třetím nebo čtvrtém krmení může být fenyklový čaj smíchan s mléčnou náhražkou.

Dokud ježek není stabilizován, tekutiny podáváme „málo a často“ (nemuselo sát mléko od matky několik dní).

Použijte sterilní injekční stříkačku, 1 ml, 5 ml . Injekční stříkačka musí mít lehký a plynulý chod , abyste mohli dobře regulovat proud tekutiny. Pokud nemáte dostatek stříkaček, vyvařte ji po každém krmení.

Vložte špičku stříkačky nebo stříkačku s přiměřeně velkou měkkou gumovou hadičkou na konci pokud se jedná o velmi malé mládě, pod ret a jemně vytláče kapku. Někteří okamžitě pochopí a polykají, jiným chvíli trvá, než si zvyknou. Krmte pomalu, nenechte se zlákat pokušením silně stisknout píst. Naším cílem je, aby mládě všechno krmivo spolkló a ne aby zůstalo na bradě. Nepoužívejte lahvičky pro panenky, jsou nevhodné a nemáte přehled o množství potravy

Po krmení nezapomeňte provést stimulaci vyprazdňování.

KRMENÍ

Ústředním bodem, který je třeba mít na paměti při odchovu osiřelých mláďat, je správná výživa.

Ježčí mateřské mléko je velmi bohaté na bílkoviny a tuky, a téměř neobsahuje laktózu. Z tohoto důvodu **NIKDY NEPODÁVÁME KRAVSKÉ MLÉKO, KONDENZOVANÉ MLÉKO A VÝROBKY Z NĚJ VYROBENÉ ANI HUMÁNNÍ KOJENECKOU VÝŽIVU.**

Kravské mléko způsobí těžké zažívací problémy průjem nadýmání, které končí fatálně.

Za nejvhodnější náhradní mléčný přípravek pro ježky do 1 týdne je považován Esbilac®, u nás ho však patrně nikdo neprodává.

Variantou je **Beaphar Small Animal Milk**. Výrobce uvádí ježky jako cílovou skupinu zvířat, avšak radí ježkům s hmotností pod 50 g podávat jen na doporučení veterinárního lékaře.

Mám osobní zkušenost s použitím mléka Beaphar Small Animal Milk u skupiny 12 ježků od hmotnosti 100g. Do doby než bylo doručeno toto mléko, jsem použila sušené mléko Beaphar Lactol Kitty Milk, které výrobce pro ježky kvůli vyššímu obsahu laktózy nedoporučuje. Použila jsem i směsi obou mléčných formulí, aniž by se to negativně odrazilo na zdravotním stavu chovanců.

Podle zahraničních zdrojů ježci od jednoho týdne obvykle tolerují Royal Canin „Babydog milk®“ a „Babycat milk®“ (mléka pro kořata a štěňata). Uvádí se, že krátkodobě lze použít, pokud není k dispozici nic jiného kozí mléko s kožím kolostrem.

Uvedené průmyslově vyráběné přípravky jsou prášky, které se přidávají do teplého neslazeného fenyklového čaje. Rozmíchají se do úplného rozpuštění a nechají se vychladnout na tělesnou teplotu. Nepoužívejte elektrický šlehač nebo mixér, protože přidává příliš mnoho vzduchu.

Hotové mléko Beaphar pro malá zvířata může být uchováno v chladničce po dobu 24 hodin. Před podáváním je nutné ho zahřát na 35–38 ° C (tělesnou teplotu). Doporučené dávkování naleznete v příbalovém letáku.

Je možná si nachystat krmení na celý den a uložit ho do lednice. Před krměním ohřejte pouze krmivo na jedno sezení a zahřejte ho na tělesnou teplotu. Jednoduše toho docílíte ponořením malé sklenice do větší s vroucí vodou. Teplotu vyzkoušejte na zadní straně zápěstí, jako u dítěte. Pokud máte, můžete použít ohřívač lahví, někdo uvádí i použití ohřívače jídla s čajovými svíčkami. Mléko však v žádném případě nebudeme vařit. Lahvičky na mléko pro panenky s gumovými dudlíky se nedoporučují, mimo jiné proto, že nemají přesné mililitrové měřítko. Stříkačky na krmění je nutné po každém jídle vyvařit.

Při krmění mlékem postupujte tak, jak je popsáno krmění v kapitole tekutiny

Po nakrmení je možné v žaludku nejmladších miminek, pokud se správně najedly, vidět potravu.

Dávkování

Mládě by mělo dostat množství mléka odpovídající 25% své hmotnosti. Toto množství rozdělíme do počtu dávek (krmení) které odpovídá jeho hmotnosti a věku.

Hmotnost ježka (g)	Mililitry mléka za 24 hodin (g)	Počet krmení za za 24 hodin		Porce na jedno krmení ml (g)
		přes den	v noci	
30	8	8	2	0,8
40	10	8	2	1
50	13	8	2	1,3
60	15	8	1	1,7
70	18	7	1	2,3
80	20	6	-	3,3
90	23	6	-	3,8*
100	25	5	-	5,0*

Credit:Rearing orphaned hoglet, Monika Neumeier

Příklad:

ježek hmotnosti 100 g. $100 : 4 = 25$ hmotnost rozdělíme na čtvrtiny tj.25g (ml) mléka na den
 $25 : 5 = 5$ 25 ml rozdělíme do 5 dávek.

Ježka krmíme 5 x za den dávkou 5 ml

Váhový přírůstek

Do hmotnosti 90g by měl být průměrný denní přírůstek 4-6 g za den, od hmotnosti 90g 9-11g denně.

Mláďata nepřekrmujte, můžete tím přivodit žaludeční problémy a nadýmání. Pokud není přírůstek dostatečný, zvyšte počet krmení, nebo množství potravy.

Kolem 2. týdne se ježkům začínají otevírat oči a noční krmení by nemělo být nutné. Poslední krmení je kolem 23hod a první ranní kolem 7hod.

Ke konci 3. týdne přikládáme mládě k mističce s jeho porcí jídla. I toto jídlo má teplotu těla. Osvědčil se postup uvedený v odstavci tekutiny. Každý jedinec má vlastní krabici s kuchyňskou utěrkou. Je do ní položen k mističce s jídlem které jsme odměřili injekční stříkačkou (poprvé namočíme čumáček). Jakmile porci spořádá, bereme ho na stimulaci vyměšování, nebo později pozorujeme zda k němu již došlo samovolně. Kdo má hotovo, může do společného hnízda. Zpočátku možná bude nutné ho dokrmit stříkačkou, většinou to ale nutné není. Jelikož máme dokonalý přehled o každém chovanci, děláme si značky, pokud se některý z nich nevyprázdnil dostatečně. Příště by se to nemělo opakovat. Skvrna po vyprázdnění je velká i 10 cm v průměru.

Stále kontrolujeme váhový přírůstek, který je cca 9-11g .

Po navyknutí na mističku přidáme do mléka kvalitní pyré pro kořata nebo i jemně namleté syrové, čerstvé hovězí maso. Postupně zvyšujeme podíl pevné potravy a mléko připravujeme řidší. Ve věku 4 týdnů už by měli být odstaveni, (nedostávají již mléko). Současně s rostoucím podílem tuhé stravy podáváme vodu v misce. Misky jsou mělké, nepříliš velké, pro krmení „v krabicích“ postačí víčka od sklenic.

Zpočátku tuhý přírůstek zůstane jako jakýsi „zbytek“ v misce, to se ale s rostoucí chutí k jídlu změní. Jakmile má ježek zuby, musí je používat a žvýkat, není tudíž vhodné mu podávat úplně kašovitou stravu.

Jakmile ježci spolehlivě vyměšují sami, přecházíme na krmení ze společné misky. Pokud se staráme o početný vrh, zajistíme dostatek misek aby se všichni mohli stravovat najednou a nemuseli o jídlo soutěžit.

Do pokrmu můžeme přimíchat sypké krmivo pro ježky a postupně nabízet kvalitní granule buď pro ježky nebo pro kořata.

Věnujte pozornost kvalitě koupených produktů. Nebývají to produkty ze supermarketů.

- Konzerva pro kořata později pro kočky velmi dobré jakosti s obsahem alespoň 60% masa, analytické složky protein cca 11% tuk 6,5%. Nekupujte konzervy se želé, ani kapsičky a výrobky s rybami. Potřebujete, aby ježek přibíral a k tomu potřebuje dostatek živin, nikoliv balastu. Osvědčená značka je Animonda Carny hovězí

- uvařené kuřecí krky nadrcené paličkou na maso, nebo i celé na obrání. Vařené maso kuřecí, hovězí nakrájené.

- Granule pro kořata velmi dobré jakosti. Osvědčený je Brit Care grain free kitten.

- Speciální potrava pro ježky Vitakraft nebo Dajana. Nekupujte potravu pro ježky z Lidlu, obsahuje hlavně obiloviny.

- Chcete li přilepšit, kupte moučné nebo jiné červy. Ale jen jako doplněk.

- Nepodávejte mléko ani mléčné výrobky, můžete nabídnout kousek jablka

- Miska musí být mělká a nejlépe těžká. V hobby marketech mají podmisky pod květináč s glazovaným vnitřkem. Ale použít jde cokoliv.

- Vodu měňte denně. Misku použijte mělkou a těžkou. Můžete použít i plastovou čistou malou misku pod květináč, dovnitř položíte přiměřeně velký, vydrhnutý obláček, který ji zatíží.

- Stravu podávejte se setměním. Nabídněte jak maso, tak suchou potravu, většinou si berou obojí.

Ježky o hmotnosti cca 250g umístíme do venkovního výběhu (pokud je venku dostatečně teplo), nebo je alespoň navykáme v chladné místnosti, kde jsou na noc otevřená okna. Pokud je již k podzimu chladněji, počkáme s umístěním venku na hmotnosti 400g.

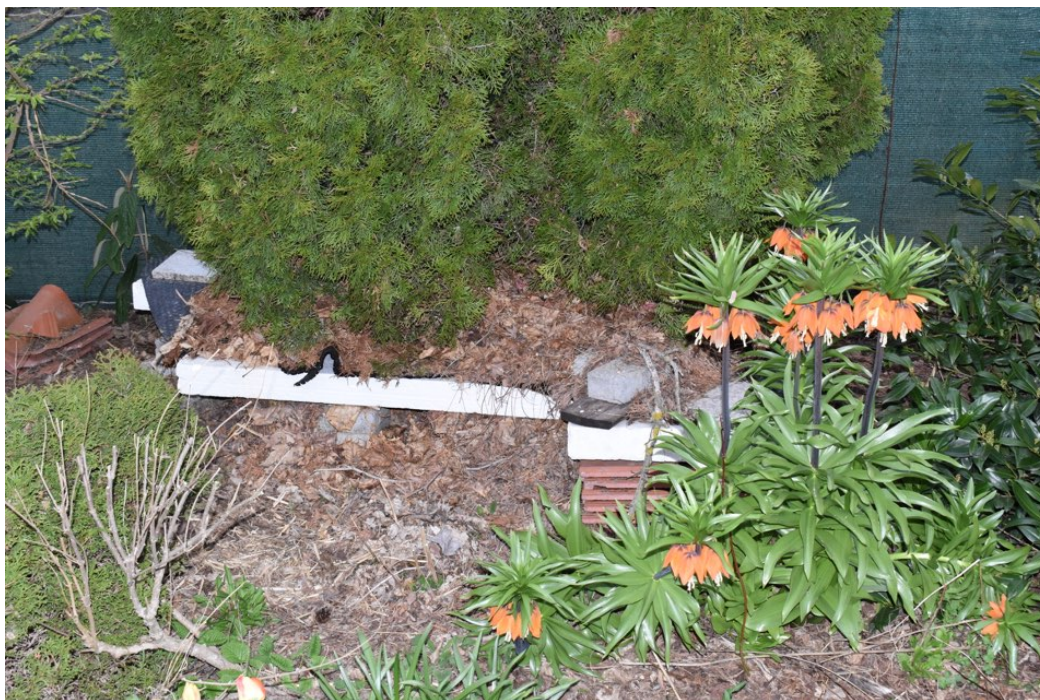
Výběh by měl být dostatečně velký, aby se ježci naučili hledat si potravu. Věnujte mimořádnou pozornost oplocení výběhu. Musí být opravdu „utěsněný“, jelikož ježci budou vyvíjet velkou snahu z vězení utéci. Oka pletiva musí být natolik hustá, aby v nich neuvízla hlava. Počítejte s tím, že ježci umí docela dobře šplhat. Je možno na pletivo k zemi připevnit nopovou folii, po které nemohou lézt. Připravte jim ubytování. Kvůli vlhkosti už nebude stačit papírová krabice. Můžete ale použít různá prkna, či cihly. Vybudujte „domek s předsíní“. Nezapomeňte izolovat od země a také zabezpečit před deštěm (silná folie). Skvělé je, máte-li možnost domek zaházet listím, kompostem atd. Domek vyplňte přírodním materiálem. Slámou, listím. Nešetřete. Pěst pak strčte do vchodu a udělejte v materiálu „komůrku“. Před vchod dejte i pořádnou zásobu listí, sena. Ježek si jím na den ucpe vchod a obydlí si dovybaví.

Ježci se budou stravovat venku. Přístup k vodě je samozřejmostí. Problém je poněkud se samotným jídlem. Všechny kočky z okolí se u vašich ježků budou chtít přizivit a je velká výzva jim v tom zabránit. Nejspíš budete muset vybudovat „krmnou stanici“ krytý prostor do kterého proleze ježek dlouhou úzkou chodbičkou podobně jako do domku. Zhotovte ji třeba z velké papírové krabice (čím více ježků, tím větší), pokud máte možnost ji uchránit před deštěm. Do potravy by samozřejmě nemělo pršet.

nopová folie

Ježci začínají být aktivní se soumrakem, kdy se krmí a na jídlo přicházejí ještě v noci.

Během péče se jistě setkáte s jevem nazývaným „parfemování“. Když se ježek setká s novou chutí či vůní, začne silně slinit a sliny v podobě pěny si jazykem vtírat na záda

Credit: jerseyhedgehogs.co.uk

Při sestavování článku jsem čerpala z vlastních zkušeností. Hodně času jsem strávila získáváním informací na internetu. O obojí se chci se zájemci podělit a ušetřit jim čas, který budou potřebovat při péči o malé ježky.

Uvítám, podělíte-li se o vlastní konkrétní zkušenosti s odchovem, pozitivní i negativní.

Přeji hodně štěstí.

Ivona Steinbachová
steivon@seznam.cz

Zdroje:

Monika Neumeier : Rearing orphaned hoglets

jerseyhedgehogs.co.uk : Hand rearing hoglets

Heavenly Hedgies

britishhedgehogs.org.uk :Caring for Hoglets

Vet Times - Kay Bullen : Guide to hand-rearing hoglets for successful rehabilitation

hedgehog-rescue.org.uk : Feeding babies and juveniles